

İntraoral Patolojilerin İncelenmesi: 3 Yıllık Retrospektif Çalışma

Investigation of Oral Pathologies: A 3 Year Retrospective Study

Yusuf Ziya YÜNCÜ¹, Mehmet GÜL¹

¹Harran Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji AD, Türkiye

ÖZET: Çalışmamızın amacı Harran Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalına başvuran ve tedavi edildikten sonra histopatolojik olarak tanı konulmuş hastalardan elde edilen verileri değerlendirerek lezyonların dağılımını incelemektir. Bu retrospektif çalışma Harran Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalına 2017-2020 yılları arasında başvuran intraoral bölgede yerleşim göstermiş yumuşak dokuda lezyonu olan hastalardan alınan biyopsi sonucunda histopatolojik tanı konulmuş 22 kadın 8 erkek toplam 30 hastadan elde edilen verilerin retrospektif değerlendirilmesi yöntemi ile yapıldı. Çalışmaya dahil edilen hastaların yaşı, cinsiyeti, biyopsi alınan bölge, alınan dokuların klinik özellikleri analiz edildi. Çalışmamız sonucunda 30 olgunun 22'si kadın 8'i erkek olup kadın: erkek oranı 1:0,36 olarak bulundu. Çalışmaya dahil edilen hastaların yaş ortalamasının 33,6 ve yaş aralığının 15-62 arasında olduğu görüldü. Çalışmamız sonucunda en sık rastlanan lezyonun inflamatuvar fibroz hiperplazi olduğu görüldü (n:9 %30). Pyojenik granülom tanısı almış vaka sayısının 6 (%20), irritasyon fibromu tanısı almış vaka sayısının 6 (%20), periferik dev hücreli granülom tanısı almış vaka sayısının 4 (%13,3), inflamatuvar papiller hiperplazi tanısı almış vaka sayısının 2 (%6,6), skuamöz hücreli karsinom tanısı almış vaka sayısının 2 (%6,6)

ve epulis fissuratum tanısı almış vaka sayısının ise 1 (%3,3) olduğu görüldü. Elde edilen veriler ışığında en fazla görülen lezyonun inflamatuvar fibroz hiperplazi olduğu ve reaktif lezyonların kadınlarda erkeklerden daha fazla görüldüğü sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler: Histopatoloji, retrospektif çalışma, maksillofasiyal lezyon

ABSTRACT: The aim of our study is to examine the distribution of lesions by evaluating the data obtained from the patients who referred to Harran University Faculty of Dentistry Periodontology Department and who were diagnosed histopathologically after treatment. This retrospective study was carried out by retrospective evaluation of the data obtained from 30 patients who were diagnosed histopathologically in Harran University Faculty of Dentistry Periodontology department between 2017-2020. The age and gender of the patients included in the study and also the area where the biopsy was taken and the clinical features of the tissues were analyzed. As a result of our study, 22 of 30 cases were female and 8 were male and the female:male ratio was found to be 1:0.36. The average age of the patients included in the study was 33.6 and the age range is between

15-62. As a result of our study, it was seen that the most common lesion was inflammatory fibrous hyperplasia (n: 9, 30%) followed by pyogenic granuloma with 6 cases (20%), irritation fibroma with 6 cases (20%), peripheral giant cell granuloma with 4 cases (13.3%), inflammatory papillary hyperplasia with 2 cases (% 6,6), 2 (6.6%) cases diagnosed

GİRİŞ

Oral kavite, çeneler dişler dil tükürük bezleri yumuşak damak, sert damak ve oral mukozadan oluşan kompleks bir yapı içerisinde yer almaktadır (1). Konumu itibarıyla bölge sıklıkla travmalara, iç ve dış uyaranlara maruz kalmaktadır (2). Oral kavite içerisinde yer alan oral mukoza ise çok katlı yassı epitel tabakası ile kaplıdır ve bu tabaka uyaranlara karşı oral mukozayı korumaktadır. Mukozayı kaplayan epitel tabakanın zarar görmesi sonucunda oral kavitede birçok lezyon gelişimi gözlenebilmektedir. Bu lezyonlar inflammatuar, gelişimsel, neoplastik veya reaktif olabilir (3,4). Benign malign odontojenik veya non odontojenik kökenli lezyonlarda yine oral kavitenin zararlı uyaranlara maruz kalması sonucu ortaya çıkabilmektedir (1,5). Lezyonların çoğu benign karakter göstermekle birlikte bazen malignite de gösterebilirler. Bazı lezyonların benign karakterde olmasına rağmen dişlerde ağrıya, harekete kök rezorpsiyonlarına veya uyuşukluğa neden olabildikleri görülmüştür (6). Birçok lezyon klinik ve radyografik değerlendirmelerle teşhis ve tedavi edilirken bazı lezyonların teşhisinde histopatolojik raporlara ihtiyaç

as squamous cell carcinoma, and 1 (3.3%) case diagnosed as epulis fissuratum. In the light of the data obtained, it was concluded that the most common lesion was inflammatory fibrous hyperplasia and there is a women predominance in reactive lesions.

Keywords: Histopathology, retrospective study, maxillofacial lesion

duyulmaktadır (2,7). Yaş cinsiyet coğrafya gibi faktörler lezyonların prevalansını etkilediği için lezyonların ne şekilde dağıldığının bilinmesi bu lezyonların teşhis ve tedavisini kolaylaştırmanın yanı sıra oluşabilecek komplikasyonların önüne geçilmesini sağlayacaktır (4,8,9). Literatürde oral kavite lezyonları ile ilgili histopatolojik sonuçları çok kapsamlı değerlendiren birçok çalışma yer almaktadır, ancak yapılan çalışmaların çoğu sadece tek bir lezyonun teşhis ve tedavisine odaklanılarak gerçekleştirilmiştir. Bizim çalışmamızın amacı Harran Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesine 2017-2020 yılları arasında başvuran ve histopatolojik olarak incelenerek teşhisi konmuş ve tedavi edilmiş tüm oral kavite lezyonlarına ait verilerin incelenmesidir.

GEREÇ YÖNTEM

Bu retrospektif çalışma Harran Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalına başvuran intraoral bölgede yerleşim göstermiş yumuşak dokuda lezyonu olan hastalardan alınan biyopsi sonucunda histopatolojik tanısı konulan 22 kadın 8 erkek toplam 30 hastadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi yöntemi ile yapıldı. Çalışmaya dahil edilen hastaların yaşı,

cinsiyeti, biyopsi alınan bölge, alınan dokuların klinik özellikleri analiz edildi. Tüm istatistiksel analizler IBM SPSS

ortalamalar, standart sapmalar, medyanlar, minimumlar, maksimumlar, yüzdeler ve frekanslar olarak ifade edildi. Elde edilen verilere tanımlayıcı istatistikler uygulanarak çalışmada yer alan gruplara ait tablolarda lezyonların yaşa ve cinsiyete göre dağılım oranları maksilla ve mandibulada görülme sıklığı verildi.

BULGULAR

Çalışmamız sonucunda 30 histopatolojik sonuç değerlendirildi. Çalışmadaki cinsiyet dağılımına baktığımızda oral lezyonları bulunan 30 olgunun 22'si kadın 8' i erkek olup erkek:kadın oranı 0,36:1 olarak bulundu.

Statistics for Windows (Sürüm 20.0 IBM Corp., Armonk, NY, ABD) kullanılarak yapıldı. Veriler

Çalışmaya dahil edilen hastaların yaş ortalaması 33,6' dır ve yaş aralığı 15-62 arasındadır. Çalışmamız sonucunda en sık rastlanan lezyonun inflamatuvar fibroz hiperplazi olduğu görüldü (n:9 %30). Pyojenik granülom tanısı almış vaka sayısı 6 (%20), İrritasyon fibromu tanısı almış vaka sayısı 6 (%20), periferel dev hücreli granülom tanısı almış vaka sayısı 4 (%13,3), inflamatuvar papiller hiperplazi tanısı almış vaka sayısı 2 (%6,6), skuamöz hücreli karsinom tanısı almış vaka sayısı 2 (%6,6), epulis fissuratum tanısı almış vaka sayısı 1 (%3,3) olduğu görüldü (Tablo 1,2).

Tablo 1. Lezyonların cinsiyete göre dağılımı

Lezyonlar	Kadın	Erkek	Toplam (%)
İnflamatuvar fibröz hiperplazi	9	0	9 (%30)
Pyojenik granülom	4	2	6 (%20)
İrritasyon fibrom	2	4	6 (%20)
Periferel dev hücreli granülom	4	0	4 (%13.3)
İnflamatuvar papiller hiperplazi	0	2	2 (%6.6)
Skuamöz hücreli karsinom	2	0	2 (%6.6)
Epulis fissuratum	1	0	1 (%3.3)

Tablo 2. Lezyonların yerleştikleri çeneye göre dağılımı

Lezyonlar	Maksilla	Mandibula	Toplam (%)
İnflamatuvar fibröz hiperplazi	3	6	9 (%30)
Pyojenik granülom	4	2	6 (%20)
İrritasyon fibrom	3	3	6 (%20)
Periferel dev hücreli granülom	2	2	4 (%13.3)
İnflamatuvar papiller hiperplazi	0	2	2 (%6.6)
Skuamöz hücreli karsinom	2	0	2 (%6.6)
Epulis fissuratum	1	0	1 (%3.3)

İnflamatuar fibröz hiperplazi, periferik dev hücreli granülom, skuamöz hücreli karsinom ve epulis fissuratum sadece kadınlarda görülürken inflamatuvar papiller hiperplazi sadece erkek hastalarda görüldü (Tablo 1). Malignite gösteren lezyon oranı %6,6 olarak saptandı ve yalnızca kadınlarda görüldü.

Lezyonlardan inflamatuvar papiller hiperplazi yalnızca mandibulada görülürken skuamöz hücreli karsinom ve epulis fissuratum yalnızca maksillada görüldü. İnflamatuar fibröz hiperplazi en fazla mandibulda görülürken pyojenik granülom ise en sık maksillada görüldü. İrritasyon fibromu ve periferik dev hücreli granülom ise her iki çenede eşit dağılım gösterdi.

TARTIŞMA

Literatüre bakıldığında, patoloji sonuçlarını klinik ve radyografik verilerle birleştiren çalışma sayısının oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir (10). Çalışmamıza intraoral reaktif lezyon varlığı tespit edilen her yaş grubundan hastalar dahil edilmiş, herhangi bir yaş kısıtlamasına gidilmemiştir. Klinik muayene ve radyografik değerlendirmeler sonucunda biyopsi alınan hastaların histopatolojileri incelenip analiz edilerek literatüre katkı sağlamayı hedefleyen çalışmamız, çalışmanın yapıldığı bölge açısından önem arz etmektedir. Şanlıurfa bölgesinde ağız içi lezyonların analizi çalışmamız sayesinde ilk defa literatüre bildirilmiştir.

Oral reaktif lezyonların incelendiği çalışmalara bakıldığında bu lezyonların kadınlarda görülme sıklığı erkeklerden genellikle fazladır (11-13). Bizim

yaptığımız çalışmada da lezyonların görülme sıklığı kadınlarla daha fazla bulunmuş olup yapılan çalışmalarla örtüşmektedir. Ancak literatürde erkek sayısının daha fazla olduğu çalışmalar da karşımıza çıkmaktadır (14-16). Bu çalışmalardan farklı olarak bizim çalışmamızda kadın: erkek oranı 1:0,36 olarak bulunmuş olup aradaki bu farkların çalışma yapılan bölgelerin sosyoekonomik ve kültürel farklılıklar kaynaklı olduğunu düşünmekteyiz.

Peker ve ark.'nın (17) 2016 yılında yaptıkları bir çalışmada lezyonların anatomik dağılımı her iki çenede de eşit bulunmuştur. Bizim çalışmamızda da aynı sonuçlar elde edilmiş olup maksilla: mandibula oranı 1:1 bulunmuştur. Yapılan birçok çalışmada mandibulada görülme sıklığı maksilladan fazla olduğu görülmüştür (15,16).

Johnson ve ark.'nın (14) yaptıkları bir çalışmada bizim çalışmamıza benzer şekilde benign lezyonların malign lezyonlara oranı 1:0,14 olarak bulunmuştur bizim çalışmamızda ise bu oran 1:0,07'dir.

Kalyanyama ve ark.'nın (18) yaptıkları bir çalışmada bizim çalışmamıza benzer şekilde benign lezyonlar içerisinde en sık görülen lezyonun inflamatuvar fibröz hiperplazi olduğu gözlenmiştir (%27,1). Literatüre bakıldığında ise farklı sonuçların elde edildiği çalışmaların olduğu gözlenmiştir. Nederi ve ark.'nın (19) yaptığı bir çalışmada Periferik dev hücreli granülom, Effiom ve ark. (11), Kashyap ve ark.'nın (12) yaptığı çalışmada ise pyojenik granülom en fazla görülen reaktif lezyon olarak karşımıza çıkmıştır.

Toida ve ark.'nın (20) 127 vaka üzerinde yaptığı bir çalışmada irritasyon fibromunun kadınlarda erkeklerden daha fazla görüldüğünü tespit etmişlerdir. Bizim yaptığımız çalışmada ise bu durumun tam tersi olarak irritasyon fibromuna erkek hastalarda daha fazla rastlanmıştır.

Hatalı veya uyumunu kaybetmiş protezin uzun süre kullanımı sonucu oluşan travma epulis fissuratum oluşumuna neden olmaktadır (21). Yapılan birçok çalışma epulis fissuratumun genellikle ileri yaşlarda ortaya çıktığını göstermektedir. Naderi ve ark.'nın (19) yaptığı bir çalışmada reaktif lezyonlar arasında epulis fissuratumun görülme sıklığının %15,81 olduğu görülmektedir. Bizim çalışmamızda farklı olarak bu oran %3,3 olarak bulunmuştur. Bunun sebebinin dişsiz hastaların tedavilerinde implant uygulamalarının artmasıyla birlikte hareketli protez yerine sabit protez ile rehabilite edilmeleri olarak düşünebiliriz. Birçok çalışmada oral kavitede hiperplazi gösteren lezyonların tamamının epulis olarak sınıflandırılması yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular arasında farklılıkların olmasına neden olmaktadır. Literatüre baktığımızda inflamatuvar fibröz hiperplazinin görülme sıklığının %8,56 ile %48,1 arasında değişiklik gösterdiğini görmekteyiz (19,21-23). Bizim çalışmamızda inflamatuvar fibröz hiperplazi %30 ile en sık görülen reaktif lezyon olarak bulunmuştur.

SONUÇ

Elde edilen veriler ışığında en fazla görülen lezyonun inflamatuvar fibröz hiperplazi olduğu ve reaktif lezyonların kadınlarda erkeklerden daha fazla

görüldüğü sonucuna varıldı. Literatüre daha objektif prevalans verileri verebilmek için çok merkezli ve daha geniş hasta popülasyonları üzerinde yapılmış olan çalışmalara ihtiyaç vardır.

KAYNAKLAR

1. Regezi JA. Odontogenic cysts, odontogenic tumors, fibroosseous, and giant cell lesions of the jaws. *Mod Pathol* 2002;15(3): 331-341.
2. Brown A, Ravichandran K, Warnakulasuriya S. The unequal burden related to the risk of oral cancer in the different regions of the Kingdom of Saudi Arabia. *Community Dent Health*. 2006; 23(2): 101-106.
3. Jones AV, Franklin CD. An Analysis Of Oral And Maxillofacial Pathology Found In Adults Over A 30- Year Period. *J Oral Pathol Med* 2006; 35(7): 392-401.
4. Parkins GE, Armah GA, Tettey Y. Orofacial Tumours And Tumour-Like Lesions In Ghana: A 6- Year Prospective Study. *Br J Oral Maxillofac Surg*. 2009; 47(7): 550-4.
5. Lingen MW, Kalmar JR, Karrison T, Speight PM. Critical evaluation of diagnostic aids for the detection of oral cancer. *Oral Oncol*. 2008; 44(1): 10-22.
6. Whitaker SB, Waldron CA. Central giant cell lesions of the jaws. A clinical, radiologic, and histopathologic study. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol*.1993; 75(2): 199-208.
7. Tandon P, Pathak VP, Zaheer A, Chatterjee A, Walford N. Cancer in the Gizan province of Saudi Arabia: An elev- en year study. *Ann Saudi Med*. 1995; 15(1): 14-20.
8. Regezi JA, Sciubba JJ. Oral pathology, clinical pathologic correlation: 3rd ed. Philadelphia. WB Saunders Company. 1999; 69.
9. Sekerci AE, Nazlim S, Etoz M Deniz K, Yasa Y. Odontogenic tumors: A collaborative

study of 218 cases diagnosed over 12 years and comprehensive review of the literature. Med Oral Patol Oral Cir Bucal. 2015; 20(1): e34-44.

10. Monteiro LS, Albuquerque R, Paiva A, de la Peña-Moral J, Amaral JB et al. A comparative analysis of oral and maxillofacial pathology over a 16-year period, in the north of Portugal. Int Dent J. 2017; 67(1): 38-45.

11. Effiom OA, Adeyemo WL, Soyele OO. Focal Reactive Lesions Of The Gingiva: An Analysis Of 314 Cases At A Tertiary Health Institution in Nigeria. Niger Med J. 2011; 52(1): 35-40.

12. Kashyap B, Reddy P.S, Nalini P. Reactive Lesions Of Oral Cavity: A Survey Of 100 Cases In Eluru, West Godavari District. Contemp Clin Dent. 2012; 3(3): 294-7.

13. Ala Aghbali A, Vosough Hosseini S, Harasi B, Janani M, Mahmoudi SM. Reactive Hyperplasia Of The Oral Cavity: A Survey Of 197 Cases In Tabriz, Northwest Iran. J Dent Res Dent Clin Dent Prospect. 2010; 4(3): 87-9

14. Johnson NR, Savage NW, Kazoullis S, Batstone MD. A prospective epidemiological study for odontogenic and non-odontogenic lesions of the maxilla and mandible in Queensland. Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol. 2013; 115(4): 515-522.

15. Meningaud JP, Oprean N, Pitak-Arnop P, Bertrand JC. Odontogenic cysts: A clinical study of 695 cases. J Oral Sci. 2006; 48(2): 59-62.

16. Sharifian MJ, Khalili M. Odontogenic cysts: A retrospective study of 1227 cases in an Iranian population from 1987 to 2007. J Oral Sci. 2011; 53(3): 361-367.

17. Peker E, Öğütü F, Karaca İR, Gültekin ES, Çakır M. A 5 year retrospective study of biopsied jaw lesions with the assessment of concordance between clinical and histopathological diagnoses. J Oral Maxillofac Pathol. 2016; 20(1): 78-85.

18. Kalyanyama BM, Matee MI, Vuhahula E. Oral tumours in Tanzanian children based on biopsy materials examined over a 15-year period from 1982 to 1997. Int Dent J. 2002; 52(1): 10-14.

19. Naderi NJ, Eshghyar N, Esfehanian H. Reactive Lesions Of The Oral Cavity: A Retrospective Study On 2068 Cases. Dent Res J. 2012; 9(3): 251-5.

20. Toida M; Murakami T; Kato K; Kusunoki Y; Yasuda S Et Al. Irritation Fibroma Of The Oral Mucosa: A Clinicopathological Study Of 129 Lesions In 124 cases. Oral Med Pathol 2001; 6(2): 91-94

21. Özeç İ, Kılıç E. Nadir Lokalizasyonda Görülen Epulis Fissuratum: Vaka Raporu. Cumhuriyet Üniv. Diş Hek Fak Derg. 2004; 7(1): 34-6.

22. Zarei MR, Chamani G, Amanpoor S. Reactive Hyperplasia Of The Oral Cavity In Kerman Province, Iran: A Review Of 172 Cases. Br J Oral Maxillofac Surg. 2007; 45(4): 288-92.

23. Dundar N, Ilhan Kal B. Oral mucosal conditions and risk factors among elderly in a Turkish school of dentistry. Gerontology. 2007;53(3):165-72.

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Ziya Yüncü " İnteraoral Patolojilerin İncelenmesi: 3 Yıllık Retrospektif Çalışma" Van Diş Hekimliği Dergisi 2021;2 (1); 22-27.